

Folketingets Social- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2022 - 1674

Doknr.
549420

Dato
07-04-2022

Folketingets Social- og Ældreudvalg har d. 16. marts 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 4 (B 66) til social- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (UFG).

Spørgsmål nr. 4:

"Mener ministeren, at det kan være omfattet af bestemmelsen i straffeloven om psykisk vold at udøve samværschikane i en familieretlig sag?"

Svar:

Jeg har bedt Justitsministeriet om at bidrage til besvarelsen, idet straffeloven hører til under Justitsministeriets ressort.

Justitsministeriet har oplyst følgende:

"Det følger af straffelovens § 243, at den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulepende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, herunder ved udøvelse af negativ social kontrol, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Om personkredsen fremgår det af forarbejderne til bestemmelsen, at det ved vurderingen af, om en person er nært knyttet til forurettedes husstand, bl.a. vil kunne indgå, om gerningspersonen har eller tidligere har haft folkeregisteradresse på samme adresse som forurettede, om der er et afhængighedsforhold mellem gerningspersonen og forurettede, om gerningspersonen og forurettede er beslægtede, samt om gerningspersonen jævnligt kommer i forurettedes hjem. Det fremgår desuden, at opregningen ikke er udtømmende, og at det i forhold til psykisk vold, som også kan udøves ved hjælp af digitale tjenester såsom telefon, sms, gps-sporing, sociale medier mv., tillige være relevant at se på, om gerningspersonen og forurettede jævnligt har kontakt via digitale tjenester. Endelig fremgår det, at bestemmelsen finder anvendelse på gerningspersoner, som tidligere har tilhørt eller været nært knyttet til forurettedes husstand. Det vil omfatte gerningspersoner, som tidligere har været del af husstanden eller i øvrigt har haft en sådan nær tilknytning til husstanden, f.eks. en ekskæreste, som er flyttet fra husstanden, eller et familiemedlem, som ikke længere jævnligt kommer i forurettedes hjem.

Det er en forudsætning for anvendelsen af bestemmelsen, at der foreligger en vis forbindelse mellem den psykiske vold og gerningspersonens tilknytning til husstanden. F.eks. vil krænkelse, som begynder, mens forurettede og gerningspersonen bor sammen, og som fortsætter, efter at gerningspersonen ikke længere er del af husstanden, og krænkelse, som begynder i forbindelse med en ophævelse af samlivet, have tilstrækkelig sammenhæng.

Anvendelse af bestemmelsen forudsætter, at der er tale om en adfærd, som er foretaget "gentagne gange over en periode". Det betyder, at der skal være tale om en adfærd, der gentages og i almindelighed opfattes som et mønster, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 139 som fremsat, s. 10. Adfærden skal udgøre et handlingsmønster, som den forurettede er underlagt, og vil ofte være præget af utryghed og frygt for, at vold, seksuelle overgreb, trusler, tvang eller andre krænkelse fortsætter. Den pågældende adfærd skal endvidere være foregået over en vis periode. Periodens længde afhænger af en samlet konkret vurdering. Heri indgår bl.a. intensiteten og den potentielle skadevirkning af adfærden. Er der tale om meget hyppige eller intensive episoder, vil selv en meget kort periode kunne medføre, at bestemmelsen finder anvendelse. Det tillægges endvidere væsentlig betydning i forhold til forurettede børn og unge, at handlingerne eller undladelserne er af en sådan karakter, at de – selv over en kort periode – er egnede til at skade barnets eller den unges udvikling eller selvopfattelse.

Anvendelse af bestemmelsen forudsætter derudover, at forurettede objektivt set udsættes for "groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd", og at adfærden er egnede til "utilbørligt at styre den anden". Ordlyden "styre" sigter til kontrollerende adfærd, som forhindrer forurettede i at udfolde sig frit, herunder på grund af frygt for nye krænkelse, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 139 som fremsat, s. 11. Kravet om, at adfærden skal kunne betegnes som grov, har nær sammenhæng med kravet om, at adfærden skal foregå gentagne gange over en periode, og at den skal være egnede til at styre den forurettede.

Hvorvidt samværschikane i en familieretlig sag kan udgøre psykisk vold efter straffelovens § 243, vil således bero på en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder, herunder hvorvidt chikanen har den fornødne karakter, intensitet og varighed og/eller udgør et led i en sådan adfærd."

Med venlig hilsen
Astrid Krag